Voorstel raad

Nummer
C.10
Portefeuillehouder
R.N. Leever

Contact en vragen via
Technischevragen@hollandskroon.nl

Datum raadsvergadering	Datum B&W-besluit
11 juli 2024	18 juni 2024

Onderwerp
Visserij ontwikkelplan (VOP)

Kern van het voorstel
Voor de toekomst van de havens van Den Oever, de visserij en het behoud van de identiteit van het dorp als visserijgemeenschap, is een plan opgesteld voor de ontwikkeling van het Blue Food Centrum Wieringen (BFCW). Dit plan is opgenomen in het Visserij Ontwikkelplan (VOP) van het Rijk en de regio's en komt in aanmerking voor een subsidie van € 3,15 miljoen. Voor de voorbereiding van de uitwerking van het BFCW wordt de raad gevraagd om budget beschikbaar te stellen.

Voorgesteld besluit
Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor: 1. voor de realisatie van het Blue Food Centrum Wieringen in 2024 een budget van € 275.000,- ter beschikking te stellen; 2. dit budget te onttrekken aan de bestemmingsreserve Visserij Ontwikkelingsplan en hiervoor de begroting 2024 te wijzigen.

Wettelijke grondslag
Gemeentewet

De gemeenteraad besluit:
Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 11 juli 2024. Griffier Voorzitter

Aanleiding
De visserijsector staat sterk onder druk. Door globalisering, schaalvergroting en de rol van Europa zijn omstandigheden de laatste decennia sterk veranderd. Visserij is voor Hollands Kroon van groot belang. Met ca. 45-50 kotters in Den Oever is er in Hollands Kroon nog een relatief grote vloot voor Nederlandse begrippen. En ook de aanverwante bedrijven rondom de haven vervullen daar een belangrijke rol in. Den Oever is op dit moment sterk gespecialiseerd in de aanvoer en keten van garnalen (75%) kreeften en krabben. En voor de visafslag is deze aanvoer en eerste verwerking (zeven) een belangrijke pijler van bestaan. Op 20 december 2022, 25 april 2023, 17 oktober 2023 en 19 maart 2024 bent u door het college met memo's geïnformeerd over de toekomst van de garnalenvisserij, de doorontwikkeling van de haven, het Visserij Ontwikkelplan (VOP) en de financiële ondersteuningsregeling hierin tussen Rijk en regio's vanwege de krimp van de visserij. Hollands Kroon ontvangt zoals gemeld vanuit het Visserij Ontwikkel Plan (VOP) 3,15 miljoen euro. Het VOP Kop van Noord-Holland heeft als regionale samenwerkingspartners de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Texel, ondersteund door provincie Noord-Holland. Elke partner heeft een initiatief binnen het regionale VOP. Voor Hollands Kroon is dat 'Blue Food Centrum Wieringen in een levendige haven in Den Oever.' Het ministerie sluit convenanten met de betrokken gemeenten (regio's).

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect
Met steun van Rijksmiddelen uit het VOP en samen met betrokken ondernemers werken aan een toekomstbestendige opwaardering van de visserijhaven van Den Oever. Met het BFCW wordt een impuls gegeven richting de toekomst als levendige visserijhaven die niet alleen een positieve uitstraling heeft op direct aan visserij gerelateerde bedrijvigheid (vissers, visafslag, toeleverende bedrijven), maar door de

publieke belangstelling voor horeca en middenstand. Een en ander werkt ook door in de leefbaarheid van Den Oever als een visserijgemeenschap met unieke identiteit.

Motivering per voorgesteld besluit

De ondertekening van het convenant tussen het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Texel over het VOP is aanstaande. Daarna stelt de minister op basis van de convenantafspraken de beschikbare middelen beschikbaar aan de gemeenten via een Specifieke Uitkering (SPUK), waarvan € 3,15 miljoen voor Hollands Kroon.

Voor de samenwerking tussen de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Texel, en het penvoerderschap door Hollands Kroon in het kader van het VOP, wordt een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten en de provincie Noord-Holland gesloten. Daarin staan afspraken over besteding van de middelen en de instelling van een stuurgroep.

Het ministerie, de provincie en de regiogemeenten maken afspraken voor de inzet van de rijksmiddelen. Het betreft de volgende projecten:

Kavel	**Investering plannen VOP**	**Rijksbijdrage VOP**	**Regionale Cofinanciering**
1: Blue Food Centrum Wieringen	€ 6.700.000	€ 3.150.000	€ 3.550.000
2: Nieuwe cluster viscultuur op land op Texel	€ 6.825.000	€ 2.590.000	€ 4.235.000
3: Ankerplaats van cultuurbeleving van visserij (gemeenschappen) Den Helder	€ 920.000	€ 460.000	€ 460.000
Kosten programmamanagement	€ 600.000	€ 300.000	€ 300.000
Totaal	**€ 15.045.000**	**€ 6.500.000**	**€ 8.545.000**

Kavel 1 - Blue Food Centrum Wieringen in een levendige haven in Den Oever: er komt een transformatie van het gebouw van de visafslag op de haven van Den Oever naar een regionaal BFCW. Het BFCW is het logistieke knooppunt voor aanvoer vanuit de regio, naar een breder spectrum van handelspartijen. De verwerking gaat uit van productiedifferentiatie van gemengde visserij en lokale aquacultures: naast de traditionele Noordzeevissen en garnalen. De afspraken over de inzet van de bijdrage voor programmamanagement worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen de drie betrokken gemeenten. Daar moet een gelijk bedrag of inzet aan eigen budget tegenover staan.

Beslispunten 1 en 2. Budget voor voorbereiding

In de afgelopen periode is een kwartiermaker gestart met de verdere uitwerking van de plannen. Dit met als doel om in de haven het BFCW te realiseren. Dit BFCW komt als aanvulling op de visafslag, en biedt ook onderdak aan een levendige marktplaats voor de groothandel van een korte keten markt. Waar ook het publiek de zeeverse vis kan beleven en het verhaal daaromheen ter plekke kan ruiken, proeven, beleven en ervaren. Inmiddels is hiervoor een projectteam actief. De plannen bestaan uit het oprichten van een werkorganisatie om het BFCW te ontwikkelen. Het is daarbij de intentie dat deze werkorganisatie wordt gehuisvest in het gebouw van de Coöperatieve Visafslag Den Oever. BFCW en Visafslag gaan dan het gebouw delen en samen gebruiken zoals dit eerder aan u is gemeld in het memo van 19 maart 2024.

Het is belangrijk dit grondig voor te bereiden en alternatieven mee te wegen voordat dit ter besluitvorming aan u wordt voorgelegd. Er is daarom:

1. een plan van aanpak opgesteld met daarin onder meer een marktverkenning voor de ontwikkeling van het BFCW;
2. een verkenning naar de organisatievorm van het BFCW;
3. een vastgoed- en financiële verkenning van de (mogelijkheden voor) verwerving/gebruik van het gebouw van de visafslag voor het BFCW;
4. een bidbook met fondsenwervingsplan.

Dit met als doel om in de haven het beoogde BFWC te realiseren: een centrale Open Marktplaats naast de Coöperatieve Visafslag, een Collectief Innovatie Atelier en versterking van het onderdak voor het varend erfgoed. Het genoemde projectteam voert dit plan van aanpak uit. Uw raad wordt gevraagd budget beschikbaar te stellen om de besluiten hierover voor te bereiden. Hieronder lichten we dit verder toe.

Het BFCW wordt het logistiek knooppunt voor de aanvoer van een diversiteit aan kwalitatief hoogwaardige zeeverse vis vanuit de gehele regio, gericht op een nationale markt voor diverse verse zeevis (waaronder ook garnalen, kreeften en krabben). Het BFCW krijgt daarmee een veel bredere en complementaire functie dan de huidige visafslag. De omschakeling naar een breder vis/visserij gerelateerd centrum op de haven van Den Oever sluit aan op de vernieuwing van de visserij en de positie van vis in de voedseltransitie. Zoals ook geschetst door het ministerie van LNV. Een veel groter deel van de economische keten op het gebied van visvangst, verwerking en consumptie vindt zijn plek in de Kop van Noord-Holland. De verschillende opties voor transformatie en exploitatie van het afslaggebouw tot een multifunctioneel centrum worden onderzocht. Daarbij wordt gedacht aan:

- doorontwikkeling van de functie van visafslag;
- ruimten voor verwerking en handel;

- visserij beleving centrum met koppeling aan varend erfgoed en ambachtelijke visserij in de haven;
- inbedden van het Collectief Innovatie Atelier van toeleverende bedrijven op en rond de haven;
- en kantoorruimten voor visserij gerelateerde organisaties.

Dit moet in detail uitgewerkt worden in de tweede helft van 2024. De beoogde realisatie van het BFCW in tijd is op hoofdlijnen weergegeven in onderstaande tabel.

Fase	Onderdeel	Periode
1.	Verkennende fase (governance, vastgoed, markt, samenwerking, bidbook/fondsenwerving)	April-juni 2024
2.	Programma van eisen/businesscase	Juli-september 2024
3.	Ontwerp en inrichten organisatie	Juli t/m december 2024
4.	Besluitvorming gemeenteraad vastgoed en organisatie	Juli t/m december 2024
5.	Aanbesteding en realisatie	2025/ 2026
6.	Volledige exploitatie	Januari 2027

In de uitwerking van de plannen worden verschillende varianten in de uitwerking verkend. Dat moet afdoende borging geven dat er niet vooraf één bepaalde richting wordt gekozen. De benodigde samenwerking en de fondsenwerving maakt dat de plannen met een open vizier (zo nodig adaptief) worden uitgewerkt.

In het huidige beeld leiden deze werkzaamheden ertoe dat in komende periode in ieder geval nog besluitvorming over de instelling van de BFCW-organisatie, de (eventuele) verwerving en verbouwing van het vastgoed voor het BFCW en de aanwending van de middelen moet plaatsvinden.

Voor deze besluitvorming is een goede en gedegen uitwerking van de plannen nodig. Dat vraagt inzet boven op de bestaande organisatiecapaciteit. Uw raad wordt daarom gevraagd om hiervoor een bedrag van € 275.000,- uit de bestemmingsreserve Visserij Ontwikkelingsplan ter beschikking te stellen.

Kanttekeningen en risico's (incl. argumenten)
N.v.t.

Alternatieven (incl. argumenten)
N.v.t.

Financiële gevolgen	
Kosten	€ 275.000,-
Dekking binnen begroting	Geen.
Geen dekking binnen begroting	Het voorstel is een budget op te nemen in het programma Bedrijvigheid, cluster Havens met dekking uit de bestemmingsreserve Visserij Ontwikkelingsplan.
Fiscale gevolgen	Fiscale consequenties zijn op dit moment nog niet uitgewerkt, maar vormen een aandachtspunt en krijgen in de vervolg aanpak specifieke aandacht.

Toelichting: voor de voorbereidingsfase van het BFCW is de volgende begroting opgesteld

Investering	**Specificatie**	**Totaal**
Projectteam	Kwartiermaker, projectleider vastgoed, projectsecretaris, projectmarketeer en projectcontroller	€ 200.000
Werkbudget	Placemaking locatie (€ 15.000); taxatie/verwervingsadvies en juridisch advies (€ 20.000); marketing (€ 25.000); diversen (€ 15.000)	€ 75.000

Hiermee kunnen de fasen 1 t/m 3 in de tabel bij de toelichting op de beslispunten worden gerealiseerd. Voor de vervolgfasen wordt een nieuw voorstel aan u voorgelegd.

Communicatie
Communicatie en marketing krijgt in de verkenningsfase veel aandacht. Den Oever heeft als enige vissersplaats in Nederland nog kotters voor de afslag in de haven liggen, met toeleveringsbedrijven en horeca binnen handbereik. Er moet meer reuring gaan ontstaan rond de dagverse handel en visserij en visserij activiteiten, waar heden en verleden kunnen worden beleefd door een breed publiek. Het Blue Food Centrum en het Haventerrein moeten worden getransformeerd tot een bredere beleving van vis en visserij waar je dagelijks terecht kunt. Daar moet bekendheid aan worden gegeven. Behalve voor Den Oever moet dit gegeven worden aangegrepen voor de marketing van het hele gebied. Wieringen bestond immers voor een groot deel van de visserij. In combinatie met trekpleisters als de sportvisserij, horeca en toelevering, moet Wieringen en omgeving weer een beleving worden voor dagjesmensen en toeristen die een paar

dagen weg willen. Hiervoor wordt een passend en actief communicatie- en marketingbeleid gevoerd, dat aansluit op de bestaande gemeentelijke inspanningen.